

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4902-4904/2549

ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) กับพวกผู้ร้อง ขอบริษัทออสเตอร์เลียน-ไทย เครื่องจักรกล จำกัด กับพวกผู้ร้อง บริษัทเข้าที่ สาร แพลนเนอร์ จำกัดผู้ทำแผนบริษัทน้ำตาลไทยเอกสิทธิ์ จำกัด กับพวกลูกหนี้

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/17, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/25, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/26, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/27, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/43, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 146, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 179, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 146, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/17, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/79, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/26, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/43

ย่อ / หลักกฎหมาย

เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์กำหนดจำนวนเงินค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้ทำแผนในขณะคดีฟื้นฟูกิจการอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลและเป็นการกำหนดตามที่ศาลได้มีคำสั่งเพื่อให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ตรวจสอบเบื้องต้นโดยให้บุคคลผู้มีส่วนได้เสียร้องคัดค้านได้ตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 146 เช่นนี้ คำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ดังกล่าวจึงอาจถูกคัดค้านโต้แย้งได้ภายในกำหนด 14 วัน หากเป็นที่สุดไม่ แม้ในวันเดียวกันนั้นศาลมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการแล้ว แต่ผลของคำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ดังกล่าวยังมีผลกระทบต่อสิทธิของลูกหนี้หรือผู้มีส่วนได้เสียอื่นและเมื่อบุคคลดังกล่าวยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลแล้ว ศาลจึงมีอำนาจพิจารณาคำร้องคัดค้านต่อไปได้ ทั้งคำร้องคัดค้านดังกล่าวที่ขอให้กลับหรือแก้ไขคำวินิจฉัยของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นคำขอให้ปลดเปลื้องทุกข้ออันไม่อาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ จึงเป็นคดีไม่มีทุนทรัพย์ ผู้ทำแผนจะมีฐานะเป็นผู้ทำแผนและมีอำนาจในการจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้นับแต่ศาลมีคำสั่งตั้งผู้ทำแผนตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/17 ก่อนหน้านั้นหาได้มีนิติสัมพันธ์ใด ๆ ระหว่างลูกหนี้ซึ่งมิได้เป็น

คำพิพากษา

ผู้ร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการกับผู้ทำแผนไม่ แต่หากว่ามีหนี้ค่าใช้จ่ายและค่าตอบแทนซึ่งเกิดขึ้นก่อนศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและตั้งผู้ทำแผนก็เป็นเรื่องที่ผู้ทำแผนในฐานะเจ้าหนี้จะต้องดำเนินการขอรับชำระหนี้ตามมาตรา 90/26 ประกอบมาตรา 90/27 ในส่วนค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายซึ่งเกิดขึ้นภายหลังศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและตั้งผู้ทำแผนนั้น ศาลจะพิจารณาให้ผู้ทำแผนมีสิทธิเบิกจ่ายจากกองทรัพย์สินของลูกหนี้เป็นจำนวนเท่าใด ศาลต้องพิจารณาถึงผลสำเร็จในการจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการว่าแผนดังกล่าวมีหลักการและวิธีการฟื้นฟูกิจการตามกฎหมายหรือไม่ แผนสามารถนำไปใช้ในการฟื้นฟูกิจการได้หรือไม่ แผนดังกล่าวที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติพิเศษยอมรับแผนและศาลได้ให้ความเห็นชอบหรือไม่ และศาลต้องพิจารณาถึงระยะเวลาที่เหมาะสมที่ผู้ทำแผนสมควรใช้ประกอบคุณภาพและความสำเร็จของงาน รวมทั้งความสามารถของผู้ทำแผนในการจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ว่าลูกหนี้มีสถานะหรือผลประกอบการดีขึ้นเพียงใดคดีสืบเนื่องมาจากศาลแพ่งมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ทั้งสามและตั้งบริษัท เข้าที่ สาร แพลนเนอร์ จำกัด เป็นผู้ทำแผนเมื่อวันที่ 21 มกราคม 2542 ต่อมาวันที่ 21 มิถุนายน 2542 ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้ทำแผนเบิกจ่ายค่าวิชาชีพและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นภายหลังวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการในอัตราร้อยละ 30 ส่วนที่เหลือจะพิจารณาสั่งภายหลังมีการประชุมเจ้าหนี้แล้ว และวันที่ 22 ตุลาคม

2542 ศาลล้มละลายกลางซึ่งรับโอนสำนวนจากศาลแพ่งมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นผู้กำหนดค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของผู้ทำแผน และบุคคลผู้ได้รับความเสียหายให้ใช้สิทธิคัดค้านได้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 146 ต่อมาวันที่ 29 ตุลาคม 2542 ศาลมีคำสั่งให้ยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ทั้งสาม และเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำสั่งกำหนดและจ่ายค่าทำแผนส่วนที่เหลือตามคำสั่งศาลให้แก่ผู้ทำแผนเป็นค่าตอบแทนจำนวน 60,973,150.25 บาท และค่าใช้จ่ายเป็นเงิน 17,865,558.56 บาท รวมเป็นเงิน 78,838,708.81 บาท ผู้ร้องทั้งสามและลูกหนี้ทั้งสามยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งกลับหรือแก้ไขคำวินิจฉัยของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ให้ผู้ทำแผนคืนเงินค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายจำนวน 78,838,708.81 บาท ให้แก่ลูกหนี้ทั้งสาม และให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนลูกหนี้ทั้งสามด้วย ผู้ทำแผนยื่นคำคัดค้านขอให้ยกคำร้อง ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งแก้ไขคำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นกำหนดค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้ทำแผนคงเหลืออัตราร้อยละ 45 ของจำนวนเงินที่ผู้ทำแผนร้องขอต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ ผู้ทำแผนอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา โดยอธิบดีผู้พิพากษาศาลล้มละลายกลางอนุญาตให้อุทธรณ์เป็นหนังสือตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/79 (เดิม) ศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายวินิจฉัยว่า เมื่อศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ทั้งสามแล้ว ศาลมีอำนาจพิจารณาคดีเกี่ยวกับการโต้แย้งในการกำหนดค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้ทำแผนต่อไปอีกหรือไม่ เห็นว่า ในการกำหนดค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้ทำแผนนั้น เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้กำหนดในขณะที่คดีฟื้นฟูกิจการอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล และเป็นการกำหนดตามที่ศาลได้มีคำสั่งเพื่อให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ตรวจสอบกลับกรองในเบื้องต้นและศาลยังได้กำหนดให้บุคคลผู้มีส่วนได้เสียสามารถร้องคัดค้านได้ตามมาตรา 146 เช่นนี้ คำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จึงอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะถูกคัดค้านโต้แย้งได้ภายในกำหนดเวลา 14 วัน หากเป็นที่สุดไม่ แม้ในวันเดียวกันนั้นศาลจะมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการแล้ว แต่ผลของคำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ดังกล่าวยังมีผลที่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้หรือผู้มีส่วนได้เสียอื่นและบุคคลผู้มีส่วนได้เสียได้ยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลแล้ว ศาลจึงมีอำนาจในการที่จะพิจารณาคำร้องคัดค้านต่อไปได้อุทธรณ์ข้อนี้ของผู้ทำแผนฟังไม่ขึ้น ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการต่อไปมีว่า ผู้ทำแผนมีสิทธิเรียกร้องให้ลูกหนี้ทั้งสามรับผิดชอบในค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายเพียงใด ปัญหาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายและค่าตอบแทนซึ่งเกิดขึ้นก่อนศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและตั้งผู้ทำแผนนั้น เห็นว่า การที่ผู้ทำแผนจะมีฐานะเป็นผู้ทำแผนและมีอำนาจในการจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ทั้งสามเริ่มตั้งแต่ศาลมีคำสั่งตั้งผู้ทำแผนตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/17 ก่อนหน้านั้นหาได้มีนิติสัมพันธ์ใด ๆ ระหว่างลูกหนี้ทั้งสามซึ่งมิได้เป็นผู้ร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการกับผู้ทำแผนใหม่ แต่หากว่ามีหนี้ค่าใช้จ่ายหรือค่าตอบแทนซึ่งเกิดขึ้นก่อนศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและตั้งผู้ทำแผนซึ่งเป็นเรื่องที่ผู้ทำแผนในฐานะเจ้าหนี้จะต้องดำเนินการขอรับชำระหนี้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/26 ประกอบมาตรา 90/27 หากใช้เบิกจ่ายจากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ทั้งสามในส่วนค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้ทำแผนซึ่งเกิดขึ้นภายหลังศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและตั้งผู้ทำแผนแล้วนั้น เมื่อพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 หมวด 3/1 ว่าด้วยกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้กำหนดให้ศาลเข้ามากำกับและตรวจสอบการกระทำการต่าง ๆ ได้ ทั้งนี้เพื่อให้แผนฟื้นฟูกิจการได้ดำเนินการสำเร็จลุล่วงไป ทั้งมีอำนาจในการตั้งผู้ทำแผนและให้ผู้บริหารแผนพ้นจากตำแหน่ง กรณีจึงรวมถึง

การอนุญาตหรือมีคำสั่งใด ๆ เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวด้วย เมื่อเกิดปัญหาประการใด ๆ เกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการแล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ คณะกรรมการเจ้าหนี้ หรือที่ประชุมเจ้าหนี้และบุคคลที่เกี่ยวข้องย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องดังกล่าวต่อศาลได้โดยตรง ศาลจึงมีอำนาจพิจารณาอนุญาตให้มีการจ่ายเงินจากกองทรัพย์สินของลูกหนี้เพื่อเป็นค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้ทำแผนได้ ในการพิจารณาค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้ทำแผนนั้นเนื่องจากหลังจากศาลมีคำสั่งตั้งผู้ทำแผนแล้วผู้ทำแผนมีหน้าที่ในการจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการส่งแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/43 และผู้ทำแผนมีหน้าที่ในการจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ตามมาตรา 90/25 ในการจ่ายค่าตอบแทนผู้ทำแผนเนื่องจากการกระทำหน้าที่ดังกล่าวในส่วนของการทำแผนฟื้นฟูกิจการนั้นศาลจะพิจารณาให้ผู้ทำแผนมีสิทธิเรียกค่าตอบแทนได้เป็นจำนวนเท่าใด ศาลต้องพิจารณาถึงผลสำเร็จในการจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการว่าแผนดังกล่าวที่ผู้ทำแผนได้จัดทำนั้นมีหลักการและวิธีการฟื้นฟูกิจการเป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ แผนสามารถนำมาใช้ในการฟื้นฟูกิจการได้หรือไม่ แผนดังกล่าวที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติพิเศษยอมรับแผนและศาลได้ให้ความเห็นชอบหรือไม่ และศาลต้องพิจารณาถึงระยะเวลาที่เหมาะสมที่ผู้ทำแผนสมควรใช้ประกอบคุณภาพของงานและความสำเร็จของงาน รวมทั้งความสามารถของผู้ทำแผนในการดำเนินกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ทั้งสามว่ามีสถานะหรือผลประโยชน์การดีขึ้นเพียงใดมีรายได้รับเพิ่มขึ้นหรือไม่ เมื่อได้พิจารณาถึงความไม่สำเร็จในการจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการ ประกอบกับผลงานในการบริหารกิจการของลูกหนี้ทั้งสามในระหว่างที่ผู้ทำแผนเป็นผู้จัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ทั้งสามอยู่นั้น ศาลฎีกาเห็นว่า การที่ศาลล้มละลายกลางได้กำหนดค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้ทำแผนในอัตราร้อยละ 45 ของจำนวนเงินค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายเฉพาะในส่วนที่ผู้ทำแผนขอต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สำหรับผลงานในการปฏิบัติหน้าที่ผู้ทำแผนภายหลังที่ศาลได้มีคำสั่งตั้งผู้ทำแผนแล้ว นับว่าเป็นจำนวนที่สูงและเป็นคุณแก่ผู้ทำแผนมากเกินไปกรณีไม่มีเหตุที่จะต้องเปลี่ยนแปลงคำวินิจฉัยของศาลล้มละลายกลาง อุทธรณ์ของผู้ทำแผนข้อนี้ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน อนึ่ง คดีนี้ผู้ร้องทั้งสามและลูกหนี้ทั้งสามได้ร้องคัดค้านเพื่อขอให้ศาลแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำวินิจฉัยของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ซึ่งได้กำหนดค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้ทำแผนตามคำสั่งศาลอันเป็นการโต้แย้งกระบวนการในคดีฟื้นฟูกิจการเพื่อให้ศาลซึ่งมีอำนาจในการกำกับดูแลคดีฟื้นฟูกิจการได้ควบคุมกระบวนการพิจารณาคดีฟื้นฟูกิจการให้เป็นไปอย่างเหมาะสมกรณีถือได้ว่าเป็นคำขอให้ปลดเปลื้องทุกข์อันไม่อาจคำนวณเป็นราคาค่าเงินได้ จึงเป็นคดีไม่มีทุนทรัพย์ ในชั้นอุทธรณ์ผู้ทำแผนอุทธรณ์ขอให้พิพากษากลับเป็นยกคำร้องของผู้ร้องทั้งสามและลูกหนี้ทั้งสามจึงต้องเสียค่าขึ้นศาลเพียง 200 บาท ศาลล้มละลายเรียกเก็บมาจำนวน 200,000 บาท จึงให้คืนเงินค่าขึ้นศาลที่เกินจำนวน 199,800 บาท แก่ผู้ทำแผน พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นนี้ให้เป็นพับ และให้คืนค่าขึ้นศาลชั้นนี้ส่วนที่เกินมา 199,800 บาท แก่ผู้ทำแผน.

องค์คณะ

วัฒนชัย โชติชูตระกูล · สมชาย พงษ์ธา · พิชัย อภิชาติอำมฤต

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) – deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/4902-4904/2549>